

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
Министерство образования и науки Республики Казахстан

М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева

Инженерлік және сандық технологиялар факультеті/
Факультет инженерии и цифровых технологий
«Энергетика және радиоэлектроника» кафедрасы/
Кафедра «Энергетика и радиоэлектроника»

БЕКІТЕМІН/УТВЕРЖДАЮ
Член Правления по академическим
вопросам

Нурпеисова А.Х.

ТАЛААНКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ
(жоғары және арнайы орта білім беру негізіндегі жеделдетілген)
6B07103 «Электр энергетика» білім беру бағдарлама бойынша
мемлекеттік және орыс тілінде оқыту

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНОГО ЭКЗАМЕНА ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ
(ускоренное на базе среднего специального и высшего образования)
по образовательной программе 6B07103 «Электроэнергетика»
с государственным и русским языком обучения

Петропавл 2026 ж./ Петропавловск 2026 г.

Программа разработана:

1. Кашевкин А.А., PhD, доцент кафедры «Энергетика и радиоэлектроника»
2. Латыпов С.И., PhD, доцент кафедры «Энергетика и радиоэлектроника»
3. Гаголина О.С., ст. преподаватель кафедры «Энергетика и радиоэлектроника»

Программа вступительного экзамена для абитуриентов (на базе высшего и среднего специального образования) по ОП 6В07103 «Электроэнергетика»

Рассмотрена и рекомендовано к утверждению на заседаниях:

Учебно-методического совета университета

протокол № 11 « 20 » 04 2026 г.

Председатель академического совета университета

 Нурпеисова А.Х.

Совета факультета по Академическому качеству / факультет инженерии и цифровых технологий

протокол № 4 « 26 » 02 2026 г.

Председатель совета по качеству института / факультета

 Долматова Л.В.

Кафедра «Энергетика и радиоэлектроника»

протокол № 6 « 30 » 01 2026 г.

Заведующий кафедрой

 Кашевкин А.А.

Түсу емтиханын ұйымдастыру және өткізу / Организация и проведение вступительного экзамена

Түсу емтиханын өткізу оқуға түсушінің 6B07103 «Электр энергетикасы» білім беру бағдарламасын меңгеруге дайындық деңгейін анықтаудан тұрады.

Жоғары және орта арнаулы білім базасында 6B07103 «Электр энергетикасы» білім беру бағдарламасы бойынша оқуға түсетін талапкерлермен әңгімелесу өткізуге арналған бағдарлама дайындыққа арналған сұрақтар мен әдебиеттер тізімін қамтиды.

Емтиханда талапкер зерттеу және қолданбалы сипаттағы нақты теориялық және практикалық міндеттерді шешу үшін қажетті білімді, іскерліктер мен дағдыларды тиімді қолдану, теориялық материалда және негізгі дереккөздерді (әдебиеттер, ғылыми және оқу басылымдары) таңдауда бағдарлай алу біліктілігін көрсетуі тиіс.

Проведение вступительного экзамена заключается в выявлении степени подготовленности поступающего к освоению образовательной программы 6B07103 «Электроэнергетика».

Программа для проведения собеседования с абитуриентами, поступающими на обучение по образовательной программе 6B07103 «Электроэнергетика» на базе высшего и среднего специального образования включает в себя вопросы для подготовки и список литературы.

На экзамене абитуриент должен продемонстрировать умения эффективно применять необходимые знания, умения и навыки для решения конкретных теоретических и практических задач исследовательского и прикладного характера, ориентироваться в теоретическом материале и подборе основных источников (литература, научные и учебные издания).

Бағалау критерийлері / Критерии оценивания

Түсу емтиханының нәтижелері бойынша білім алушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағалар қойылады. Бұл ретте үміткердің теориялық және практикалық дайындық деңгейі ескеріледі.

Комиссия мыналарды анықтайды:

- бакалаврдың теориялық және практикалық дайындық деңгейінің кәсіптік білім берудің белгіленген жалпыға міндетті стандарттарына сәйкестігін;
- бакалаврдың практикалық оқыту, жалпы кәсіптік және арнайы пәндер бойынша нақты білім, іскерлік және практикалық дағдылар деңгейін, олардың оқу бағдарламалары мен мамандық бойынша біліктілік сипаттамаларының талаптарына сәйкестігін.

Түсу емтиханын тапсыру нәтижелері қабылдау комиссиясы отырысының хаттамаларына қол қойылғаннан кейін емтихан өткізілген күні хабарланады. Түсу емтиханын бағалау критерийлері 1-кестеде көрсетілген.

По результатам вступительного экзамена выставяются оценки по балльно-рейтинговой буквенной системе оценки знаний обучающихся. При этом принимается во внимание уровень теоретической и практической подготовки претендента.

Комиссия определяет:

- соответствие уровня теоретической и практической подготовки бакалавра установленным общеобязательным стандартам профессионального образования;
- фактический уровень знаний, умений и практических навыков бакалавра по практическому обучению, общепрофессиональным и специальным дисциплинам, их соответствие требованиям учебных программ и квалифицированных характеристик по специальности.

Результаты сдачи вступительного экзамена объявляются в день их проведения после подписания протоколов заседания приемной комиссии. Критерии оценивания вступительного экзамена отражены в таблице 1

1-кесте. Түсу емтиханын бағалау критерийлері

Әріптік жүйе бойынша баға	Білімді, іскерлікті, дағдыларды және құзыреттіліктерді бағалау критерийлері	Балл	%-дық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
А	Қойылған сұраққа толық, жан-жақты жауап берілген, ұғымдарды еркін меңгеруден, оның маңызды және маңызды емес белгілерін, себеп-салдарлық байланыстарын ажырата білуден көрінетін объект туралы саналы білім жиынтығы көрсетілген. Объект туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық байланыстарда түсіну аясында көрсетіледі. Жауап ғылым терминдерімен тұжырымдалып, әдеби тілмен баяндалған, қисынды, дәлелді, білім алушының авторлық ұстанымын көрсетеді. Қойылған сұраққа толық, жан-жақты жауап берілген, объект туралы саналы білім жиынтығы көрсетілген, тақырыптың негізгі қағидалары дәлелді түрде ашылған; жауапта ашылатын ұғымдардың, теориялардың, құбылыстардың мәнін көрсететін нақты құрылым, логикалық бірізділік байқалады. Объект туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық байланыстарда түсіну аясында көрсетіледі. Жауап ғылым терминдерімен әдеби тілде баяндалған. Ұғымдарды анықтауда жауап беру барысында білім алушы өз бетінше түзеткен кейбір кемшіліктер жіберілуі мүмкін.	4	95-100	өте жақсы
А-		3,67	90-94	
В+	Қойылған сұраққа толық, жан-жақты жауап берілген, тақырыптың негізгі қағидалары дәлелді түрде ашылған; жауапта ашылатын ұғымдардың,	3,33	85-89	жақсы
В		3,0	80-84	
В-		2,67	75-79	

C+	теориялардың, құбылыстардың мәнін көрсететін нақты құрылым, логикалық бірізділік байқалады. Жауап ғылым терминдерімен әдеби тілде баяндалған. Жауапта оқытушының көмегімен білім алушы түзеткен кемшіліктер жіберілген. Қойылған сұраққа толық, жан-жақты жауап берілген, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілген. Жауап нақты құрылымдалған, қисынды, ғылым терминдерімен әдеби тілде баяндалған. Оқытушының көмегімен білім алушы түзеткен кемшіліктер немесе болмауы қателер жіберілуі мүмкін. Қойылған сұраққа толық, жан-жақты жауап берілген, маңызды және маңызды емес белгілерді, себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілген. Жауап нақты құрылымдалған, қисынды, ғылым терминдерімен баяндалған.	2,33	70-74	канағаттанарлық
C	Қойылған сұраққа толық, бірақ	2,0	65-69	
C-	жеткілікті дәрежеде бірізді емес жауап	1,67	60-64	
D+	берілген, дегенмен маңызды және	1,33	55-59	

D	маңызды емес белгілерді, сондай-ақ себеп-салдарлық байланыстарды ажырата білу қабілеті көрсетілген. Жауап қисынды және ғылым терминдерімен баяндалған. Негізгі ұғымдарды анықтауда 1-2 қате жіберілуі мүмкін, оларды білім алушы өз бетінше түзетуге киналады. Жеткілікті толық емес және жеткілікті жан-жақты емес жауап берілген. Баяндау логикасы мен бірізділігінде бұзушылықтар бар. Ұғымдарды ашуда, терминдерді қолдануда қателер жіберілген. Білім алушы маңызды және маңызды емес белгілерді және себеп-салдарлық байланыстарды өз бетінше ажыратуға қабілетсіз. Білім алушы тек оқытушының көмегімен ғана олардың негізгі қағидаларын мысалдар арқылы дәлелдей отырып, жалпыланған білімді нақтылай алады. Толық емес жауап берілген. баяндау логикасы мен бірізділігінде айтарлықтай бұзушылықтар бар. Білім алушының олардың маңызды және маңызды емес белгілері мен байланыстарын түсінбеуі салдарынан ашылатын ұғымдардың, теориялардың, құбылыстардың мәнін анықтауда өрескел қателер жіберілген. Жауапта қорытындылар жоқ. Жалпыланған білімнің нақты көріністерін ашу қабілеті көрсетілмеген. Толық емес жауап берілген. Баяндауда қисынсыздық байқалады. Білім алушы дәлелдеуде киналады. Терминдердің, ұғымдардың анықтамаларында, фактілерді, құбылыстарды сипаттауда көптеген елеулі қателер жіберілген. Жауапта қорытындылар жоқ. Анықтамаларында елеулі қателері бар, сұрақ тақырыбы бойынша бытыраңқы білімді білдіретін толық емес жауап берілген. Үзінділік, баяндаудың қисынсыздығы байқалады.	1,0	50-54	
F	Пәннің негізгі сұрақтары бойынша жауаптар алынған жоқ	0	0-49	канағаттанарлықсыз

Таблица 1. Критерии оценивания вступительного экзамена

Оценка по буквенной системе	Критерии оценки знаний, умений, навыков и компетенций	Балл	%-ное содержание	Оценка по традиционной системе
А	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, показана совокупность осознанных знаний об объекте проявляющаяся в свободном оперировании понятиями, умении выделить существенные и не существенные его признаки, причинно-следственные связи. Знание об объекте демонстрируется на фоне понимания его в системе данной науки и междисциплинарных связей. Ответ формулируется в терминах науки, изложен литературным языком, логичен, доказателен, демонстрирует авторскую позицию обучающегося. Дан полный, развернутый ответ на поставленный	4	95-100	отлично
А-	вопрос, показана совокупность осознанных знаний об объекте, доказательно раскрыты основные положения темы; в ответ прослеживается четкая структура, логическая последовательность, отражающая сущность раскрываемых понятий, теорий, явлений. Знание об объекте демонстрируется на фоне понимания его в системе данной науки и междисциплинарных связей. Ответ изложен литературным языком в терминах науки. Могут быть допущены недочеты в определении понятий, исправленные обучающимся самостоятельно в процессе ответа.	3,67	90-94	
В+	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, доказательно раскрыты основные положения темы; в ответе прослеживается четкая структура.	3,33	85-89	хорошо
В		3,0	80-84	
В-		2,67	75-79	

C+	логическая последовательность, отражающая сущность раскрываемых понятий, теорий, явлений. Ответ изложен литературным языком в терминах науки. В ответе допущены недочеты, исправленные обучающимся с помощью преподавателя. Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, показано умение выделить существенные и несущественные признаки, причинно-следственные связи. Ответ четко структурирован, логичен, изложен литературным языком в терминах науки. Могут быть допущены недочеты или незначительные ошибки, исправленные обучающимся с помощью преподавателя. Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос показано умение выделить существенные и несущественные признаки, причинно-следственные связи. Ответ четко структурирован, логичен, изложен в терминах науки.	2,33	70-74	
C	Дан полный, но недостаточно	2,0	65-69	удовлетворительно
C-	последовательный ответ на	1,67	60-64	
D+	поставленный вопрос, но при этом	1,33	55-59	

D	показано умение выделить существенные и не существенные признаки и причинно-следственные связи. Ответ логичен и изложен в терминах науки. Могут быть допущены 1-2 ошибки в определении основных понятий, которые обучающийся затрудняется исправить самостоятельно. Дан недостаточно полный и недостаточно развернутый ответ. Логика и последовательность изложения имеют нарушения. Допущены ошибки в раскрытии понятий, употреблении терминов. Обучающийся не способен самостоятельно выделить существенные и несущественные признаки и причинно-следственные связи. Обучающийся может конкретизировать обобщенные знания, доказав на примерах их основные положения только с помощью преподавателя. Дан не полный ответ, логика и последовательность изложения имеют существенные нарушения. Допущены грубые ошибки при определении сущности раскрываемых понятий, теорий, явлений, в следствие непонимания обучающимся их существенных и не существенных признаков и связей. В ответе отсутствуют выводы. Умение раскрыть конкретные проявления обобщенных знаний не показано. Дан не полный ответ. Присутствует не логичность изложения. Обучающийся затрудняется с доказательностью. Масса существенных ошибок в определениях терминов, понятий характеристике фактов, явлений. В ответе отсутствуют выводы. Дан не полный ответ, представляющий собой разрозненные знания по теме вопроса с существенными ошибками определениях. Присутствуют фрагментарность, не логичность изложения.	1,0	50-54	
F	Не получены ответы по базовым вопросам дисциплины	0	0-49	неудовлетворительно

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА / ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Осы бағдарлама М. Қозыбаев атындағы СҚУ-ға 6В07103 «Электр энергетикасы» бағыты бойынша жоғары және орта арнаулы білім базасында оқуға түсетін талапкерлермен түсу емтиханының – әңгімелесудің мазмұнын айқындайды. Түсу емтиханының бағдарламасы орта арнаулы және жоғары білімнің МЖМБС сәйкес әзірленді.

Бағдарлама «Энергетика және радиоэлектроника» кафедрасында әзірленді және 6В07103 «Электр энергетикасы» ББ бойынша оқыту үшін түсу емтиханын (әңгімелесуді) дайындауға және өткізуге арналған.

Бағдарламада емтиханды ұйымдастыру және өткізу туралы жалпы мәліметтер, білуі оқуға түсушілердің теориялық дайындық деңгейін айқындайтын тақырыптар мен сұрақтар тізбесі, әр пән бойынша әдебиеттер тізімі, бағалау критерийлері қамтылған.

Әңгімелесу барысында талапкер өз білімін көрсетіп, қойылған сұрақтарға қысқа әрі түсінікті жауап бере алуы тиіс.

Настоящая программа определяет содержание вступительного экзамена - собеседования с абитуриентами на базе высшего и среднего специального образования, поступающих в СҚУ им. М.Козыбаева по направлению 6В07103 «Электроэнергетика». Программа вступительного экзамена разработана в соответствии с ГОСО среднего специального и высшего образования.

Программа разработана на кафедре «Энергетика и радиоэлектроника» и предназначена для подготовки и проведения вступительного экзамена (собеседования) для обучения по ОП 6В07103 «Электроэнергетика». В программе содержатся общие сведения об организации и проведении экзамена, перечень тем и вопросов, знание которых определяет теоретический уровень подготовленности поступающих, список литературы по каждой дисциплине, критерии оценивания.

Во время собеседования абитуриент должен показать знания и уметь кратко и понятно отвечать на заданные вопросы.

Вопросы для проведения вступительного собеседования по ОП 6В07103 «Электроэнергетика»

1. Дайте характеристику понятий «энергетика», «электроэнергетика», «электротехника», «энергосистема».
2. В чем заключается эффективность создания энергетических систем?
3. Дайте характеристику понятий «электроустановка» и «электроприемник»
4. По каким причинам может произойти поражение человека электрическим током?
5. Каким образом и для чего следует проверять наличие напряжения на частях электроустановок?
6. Для какой цели служит заземляющее устройство?
7. Для чего необходимо знать свойства различных электротехнических материалов?
8. Приведите примеры проводниковых, электроизоляционных, полупроводниковых и магнитных материалов и укажите область их применения в электротехнике, радиоэлектронике, автоматике.
9. Как изменяется сопротивление проводниковых материалов в зависимости от температуры?
10. Совокупность, каких свойств проводниковых материалов необходимо учитывать при выборе и для изготовления электрических машин, аппаратов, приборов и других электротехнических изделий?
11. Сравните достоинства и недостатки меди и алюминия как проводниковых материалов.

12. Сравните физическую сущность электропроводности проводниковых и электроизоляционных материалов.
13. Какими общими для всех материалов свойствами характеризуются диэлектрики?
14. Какими отличительными свойствами характеризуются электроизоляционные материалы?
15. По каким признакам классифицируются электроизоляционные материалы?
16. Как влияет пропитка волокнистых диэлектриков на их электрическую прочность?
17. Каковы отличительные особенности магнитных материалов?
18. Сравните основные свойства магнитно-мягких и магнитно-твердых материалов. Где применяют эти материалы?
19. Объясните сущность понятий: «электронная проводимость», «дырочная проводимость».
20. Какие материалы применяют в качестве полупроводников?
21. Для чего применяют кабели и как в зависимости от этого их называют?
22. В чем состоит физическая сущность явлений, на использовании которых основаны устройство и работа электрических машин?
23. По каким признакам классифицируют электрические машины?
24. Дайте сравнительную характеристику структурных, принципиальных и монтажных электрических схем.
25. Назовите и объясните основные типы условных буквенно-цифровых обозначений.
26. По каким признакам классифицируют электроизмерительные приборы?
27. Назовите единицы электрических и магнитных величин. Какие из них относятся к Международной системе единиц, а какие являются внесистемными?
28. В чем заключается принцип действия измерительных механизмов магнитоэлектрической системы? Электромагнитной системы?
29. В чем состоит принцип работы синхронных электрических машин?
30. Где применяют синхронные электрические машины?
31. Как работает и устроен трехфазный генератор?
32. К чему может привести обрыв нулевого провода? Линейного провода? двух линейных проводов?
33. Как работает и устроен асинхронный двигатель?
34. Как работает и устроена машина постоянного тока?
35. Принцип работы и устройства трансформатора.

**6B07103 "Электр энергетикасы" білім беру бағдарламасы бойынша кіріспе
эңгімелесуді өткізуге арналған сұрақтар**

1. «Энергетика», «Электрэнергетика», «Электртехника», «Энергожүйесінің» сипаттамасын беріңіз.
2. Энергетикалық жүйелердің жасауының қандай әсерлігі бар?
3. «Электрқондырғы», «Электрқабылдағыштың» сипаттамасын беріңіз.
4. Не себептен кісіні электр тогы соғады?
5. Электрқондырғының бөліктерінде қалай және неге кернеудің барын тексереді?
6. Жерлендірушы құрылғы қалай пайдаланады?
7. Өр түрлі электротехникалық материалдардың қасиеттерін не үшін білу керек?
8. Шалаөткізгіш, электроизоляцияндық, өткізгіш және магниттік материалдардың үлгілерін атаңдар, және олардың электротехникада, радиоэлектроникада, автоматикада пайдаланатын аймақтарын айтыңыз.
9. Температурадан тәуелдетін өткізгіш материалдардың кедергісі қалай өзгереді?
10. Электрмашиндерді, аппараттарды, аспаптарды және басқа электротехникалық бұйымдарды жасау үшін өткізгіш материалдардың қандай қасиеттерін есептеу керек?
11. Өткізгіш материалдардың медь пен алюминийның жетістіктер мен кемістіктерді салыстырыңдар.

12. Откізгіш және электроизоляцияндық материалдардың электр өткізгіштіктерін салыстырыңдар.
13. Диэлектриктер барлық материалдардың қандай қасиеттерімен сипатталады?
14. Электроизоляцияндық материалдар қандай ерекше қасиеттермен сипатталады?
15. Электроизоляцияндық материалдар қандай белгілермен жіктелінеді?
16. Талшық диэлектриктердің ендірусі олардың электр беріктігіне қандай әсеретеді?
17. Магниттік материалдардың ерекшелігі қандай?
18. Жұмысак-магниттік және қатты-магниттік материалдардың негізгі қасиеттерін салыстырыңдар. Олар қайда пайдаланады?
19. «Электрондық өткізгіштік», «Кемтік өткізгіштіктің» сипаттамаларын беріңіз.
20. Қандай материалдар шалаөткізгіш есебінде пайдаланады?
21. Кабелдерді не үшін пайдаланады және қалай оларды атайды?
22. Құрылғы және электр машиндердің жұмысы негізген құбылыстар немен сипатталады?
23. Электр машиндерді қандай белгілермен жіктейді?
24. Құрылымдық, принциптік және электрлік монтаждау сұлбалардың салыстыру сипаттамасын беріңіз.
25. Шартты әріп-санды белгілеулердің негізгі топтарын атаңдар және түсіндіріңіз.
26. Электрөлшегіш аспаптар қандай белгілермен жіктелінеді?
27. Электрлік және магниттік шаманың бірліктерін атаңдар. Олардың қандайы Халықаралық бірліктер жүйесіне қатынасады, қандайлардың қатынасы жоқ?
28. Магнитоэлектрлік жүйенің өлшеу механизмнің жұмыс қағидасы қандай? Электрмагниттік жүйесінің?
29. Синхронды электрмашиналардың жұмыс қағидасы қандай?
30. Синхронды электрмашиналар қайда пайдаланады?
31. Үшфаздық генератор қалай құрылған және қалай жұмыс істейді?
32. Нөлдік сым үзілсе не болады? Сызықты сым? Екі сызықты сым?
33. Синхрондық емес қозғалтқыш қалай құрылған және қалай жұмыс істейді?
34. Тұрақты тоқтың машинасы қалай құрылған және қалай жұмыс істейді?
35. Трансформатордың құрылғысы және жұмыс істейтін қағидасы.

Әдебиет / Литература:

- 1) 1. Быстрицкий Г.Ф. Общая энергетика. - М.: Академия, 2005.
- 2) 2. Основы современной энергетики/ Под редакцией Е.В. Аметистова. - М.: Издательство МЭИ 2003.
- 3) 3. Ржевская С.В. Материаловедение. - М.: Логос, 2006.
- 4) 4. Сибикин Ю.Д., Сибикин М.Ю. Электробезопасность при эксплуатации электроустановок промышленных предприятий. - М.: Академия, 2004.
- 5) 5. Алексеев Б.А. Основное оборудование в энергосистемах, М.: Издательство ИЦ ЭНАС, 2002.
- 6) 6. Кацман М.М. Электрические машины: учебник. - М.: Высш.шк., 2003.